



## กฎกระทรวง

กำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการและการดำเนินการของสถานประกอบกิจการ  
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น  
พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ  
การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน  
ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา  
เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้สถานประกอบกิจการทุกประเภทจัดให้มีข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน  
และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ  
โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์
- (๒) การคุมกำเนิด โดยเฉพาะการคุมกำเนิดกึ่งถาวร
- (๓) การฝากครรภ์และการดูแลการตั้งครรภ์
- (๔) การแท้งและปัญหาภาวะแทรกซ้อนอันเนื่องจากการแท้ง
- (๕) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะการติดเชื้อและเรื่องเอชไอวี

ข้อ ๓ ให้สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างทำงานในขณะเดียวกันตั้งแต่สองร้อยคนขึ้นไป  
จัดให้มีพยาบาลประจำสถานประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ทำหน้าที่บริการ  
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นตามข้อ ๒

ข้อ ๔ ในกรณีที่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นขอคำปรึกษาหรือขอรับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์  
ต่อสถานประกอบกิจการ ให้สถานประกอบกิจการจัดหรือสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นเข้าถึงบริการ  
จากสถานบริการที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาหรือให้บริการอนามัยการเจริญพันธุ์  
รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม  
เพื่อให้ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสมต่อไป

ข้อ ๕ การดำเนินการของสถานประกอบกิจการตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ให้คำนึงถึงสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเอง การรักษาความลับ และความเป็นส่วนตัวของลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก อุดมย์ แสงสิงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้สถานประกอบกิจการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ของลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น โดยการกำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการและการดำเนินการของสถานประกอบกิจการแต่ละประเภทในเรื่องดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

## คำชี้แจงกฎกระทรวง

กำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการและการดำเนินการของสถานประกอบกิจการในการป้องกัน  
และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น

พ.ศ. ๒๕๖๑

### ๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันมีปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคมและเศรษฐกิจในภาพรวมและปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยมีความซับซ้อน จึงจำเป็นต้องออกพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อสร้างกลไกในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการร่วมกันของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และประชาสังคม เพื่อบูรณาการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นรูปธรรม มีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระทรวงแรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐหน่วยหนึ่งมีส่วนร่วมในการบูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในสถานประกอบกิจการ โดยให้สถานประกอบกิจการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ของลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการและการดำเนินการของสถานประกอบกิจการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑

### ๒. วันใช้บังคับ

กฎกระทรวงฉบับนี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๔ ก วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑)

### ๓. สาระสำคัญ

#### ๓.๑ ความหมายของคำว่า “ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น”

ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นตามกฎกระทรวงนี้หมายถึงลูกจ้างซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี แต่ไม่ถึง ๑๘ ปี ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และลูกจ้างที่มีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง ๒๐ ปีบริบูรณ์

๓.๒ สถานประกอบกิจการทุกประเภทและทุกขนาดมีหน้าที่จัดให้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่นซึ่งอาจจะทำในรูปแบบของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพถ่าย การบันทึกภาพหรือเสียงหรือรูปแบบใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ โดยอย่างน้อยจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ การคุมกำเนิด โดยเฉพาะการคุมกำเนิด กิ่งถาวร การฝากครรภ์และการดูแลการตั้งครรภ์ การแท้งและปัญหาภาวะแทรกซ้อนอันเนื่องจากการแท้ง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์การติดเชื้อ และเรื่องเอชไอวี

๓.๓ สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างในขณะเดียวกันตั้งแต่ ๒๐๐ คน ขึ้นไปมีหน้าที่จัดให้มีพยาบาลประจำสถานประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานทำหน้าที่บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น เนื่องจากสถานประกอบกิจการ ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ต้องจัดให้มีพยาบาลอย่างน้อย ๑ คน ไว้ประจำสถานที่ทำงานอยู่แล้ว โดยให้พยาบาลทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือให้บริการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นที่มาขอคำปรึกษา

๓.๔ สถาน...

๓.๔ สถานประกอบกิจการมีหน้าที่เตรียมความพร้อมในการจัดหรือสนับสนุนให้ลูกจ้าง ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่มาขอคำปรึกษาหรือขอรับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ซึ่งอาจจะเป็นการเตรียมความพร้อม โดยเผยแพร่ข้อมูลเว็บไซต์ของกระทรวงสาธารณสุข หรือคลินิกสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ การดำเนินการของสถานประกอบกิจการในการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น และคำปรึกษาหรือขอรับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ รวมทั้งการจัดให้มีพยาบาลประจำสถานประกอบกิจการให้คำนึงถึงสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเอง การรักษาความลับ และความเป็นส่วนตัวของลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น โดยจะต้องให้ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง สามารถตอบคำถามทุกคำถามด้วยความเต็มใจ ถามความสมัครใจลูกจ้างว่า สามารถนำเรื่องไปปรึกษาไปบอกผู้ใดได้บ้างหรือไม่ ให้ข้อมูลลูกจ้างโดยบอกทั้งผลดี ผลเสีย และวิธีแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีสถานที่ให้ลูกจ้างได้สนทนากับผู้ให้คำปรึกษาตามลำพัง

#### ๔. สภาพบังคับ

กรณีนายจ้างหรือสถานประกอบกิจการไม่ได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับนี้ คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหรือคณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร ข้อมูล หลักฐาน หรือวัตถุใดที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

-----

กระทรวงแรงงาน  
กรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน  
มีนาคม ๒๕๖๒